

Brussel, 22.1.2016
COM(2016) 18 final

2016/0005 (NLE)

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

betreffende de sluiting van de economische partnerschapsovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de SADC-EPO-staten, anderzijds

TOELICHTING

1. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

• Motivering en doel van het voorstel

Bijgaand voorstel voor een besluit van de Raad vormt het rechtsinstrument voor de sluiting van de economische partnerschapsovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de SADC-EPO-staten, anderzijds ("SADC-EPO"). De SADC-EPO-staten zijn Botswana, Lesotho, Mozambique, Namibië, Swaziland (BLMNS) en Zuid-Afrika.

De onderhandelingen werden op 15 juli 2014 in Pretoria op het niveau van de hoofdonderhandelaars afgerond. De overeenkomst werd op 15 juli 2014 in Pretoria geparafeerd.

Botswana, Namibië en Swaziland genieten momenteel preferentiële markttoegang tot de EU in het kader van de regelingen in de verordening inzake markttoegang. Lesotho en Mozambique vallen momenteel onder de regelingen in het kader van het "alles behalve wapens"-initiatief, omdat zij bij de minst ontwikkelde landen zijn ingedeeld. Voor de handel tussen de EU en Zuid-Afrika geldt momenteel de Overeenkomst inzake handel, ontwikkeling en samenwerking ("TDC-overeenkomst").

De SADC-EPO voorziet in uniforme markttoegang voor de BLMNS-landen. Voor Zuid-Afrika worden de relevante bepalingen van de titels II en III van de TDC-overeenkomst, met betrekking tot respectievelijk handel en handelsgerelateerde vraagstukken, door de SADC-EPO vervangen.

• Verenigbaarheid met bestaande bepalingen op het beleidsterrein

Met dit voorstel wordt uitvoering gegeven aan de partnerschapsovereenkomst tussen de leden van de groep van staten in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan, enerzijds, en de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, anderzijds, ondertekend te Cotonou op 23 juni 2000 ("ACS-EG-partnerschapsovereenkomst"), waarin wordt aangedrongen op de sluiting van economische partnerschapsovereenkomsten in overeenstemming met de WTO-regels.

• Verenigbaarheid met andere beleidsterreinen van de Unie

De SADC-EPO is een op ontwikkeling gerichte handelsovereenkomst. Zij biedt de SADC-EPO-staten asymmetrische markttoegang, zodat zij gevoelige sectoren kunnen afschermen tegen liberalisering; zij voorziet in een groot aantal vrijwaringsmaatregelen en in een beschermingsclausule voor opkomende industrieën; zij omvat bepalingen inzake de oorsprongsregels die de uitvoer vereenvoudigen; en zij verbiedt het gebruik van uitvoersubsidies in de handel tussen de partijen. Deze bepalingen dragen bij tot de doelstelling van beleidscoherentie voor ontwikkeling en zijn in overeenstemming met artikel 208, lid 2, VWEU. De SADC-EPO bevat ook een hoofdstuk over handel en duurzame ontwikkeling, waardoor de handelsovereenkomst is gekoppeld aan de EU-doelstellingen op het gebied van arbeid, milieu en de klimaatverandering.

2. RECHTSGRONDSLAG, SUBSIDIARITEIT EN EVENREDIGHEID

• Rechtsgrondslag

De rechtsgrondslag van dit besluit van de Raad is het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 207, leden 3 en 4, en artikel 209, lid 2, in samenhang met artikel 218, lid 6, onder a).

- **Subsidiariteit (bij niet-exclusieve bevoegdheid)**

De gemeenschappelijke handelspolitiek is krachtens artikel 3 VWEU een exclusieve bevoegdheid van de Unie.

- **Evenredigheid**

Dit voorstel is nodig voor de uitvoering van de internationale verbintenissen van de Unie, zoals vastgesteld in de ACS-EG-partnerschapsovereenkomst, en volstaat om bij te dragen tot de doelstellingen van de Unie inzake handel en ontwikkeling.

- **Keuze van het instrument**

Dit voorstel is in overeenstemming met artikel 218, lid 6, VWEU, uit hoofde waarvan de Raad besluiten over internationale overeenkomsten vaststelt. Er bestaat geen ander rechtsinstrument dat kan worden gebruikt om de in dit voorstel uitgedrukte doelstellingen te bereiken.

3. EVALUATIE, RAADPLEGING VAN BELANGHEBBENDEN EN EFFECTBEOORDELING

- **Evaluatie van bestaande wetgeving en controle van de resultaatgerichtheid ervan**

Niet van toepassing.

- **Raadpleging van belanghebbenden**

Niet van toepassing.

- **Bijeenbrengen en gebruik van expertise**

Niet van toepassing.

- **Effectbeoordeling**

Tussen 2003 en 2007 is een duurzaamheidseffectbeoordeling van de economische partnerschapsovereenkomsten tussen de ACS en de EU verricht. In 2002 heeft de Europese Commissie de opdrachtomschrijving voor dit project in een openbare aanbesteding bekendgemaakt. Deze aanbesteding heeft in augustus 2002 geleid tot de gunning van een raamcontract voor vijf jaar aan PwC France. Een ontwerp van het eindverslag van de duurzaamheidseffectbeoordeling is aan belanghebbenden in Europa voorgesteld tijdens de bijeenkomst voor de EU-dialoog met het maatschappelijk middenveld die de Europese Commissie op 23 maart 2007 in Brussel heeft georganiseerd.

- **Resultaatgerichtheid en vereenvoudiging**

De SADC-EPO valt niet onder Refit-procedures; zij brengt geen kosten mee voor kleine en middelgrote ondernemingen in de Unie; en levert geen problemen op vanuit het oogpunt van de digitale omgeving.

- **Grondrechten**

Het voorstel heeft geen gevolgen voor de bescherming van de grondrechten in de Unie.

4. GEVOLGEN VOOR DE BEGROTING

De gederfde rechten worden geraamd op 33,3 miljoen EUR bij volledige uitvoering van de overeenkomst na tien jaar.

5. OVERIGE ELEMENTEN

- **Uitvoeringsplanning en regelingen betreffende controle, evaluatie en rapportage**

In het kader van de algemene bepalingen verbinden de partijen zich ertoe voortdurend toezicht te houden op de werking en het effect van de overeenkomst. In de institutionele bepalingen wordt een Gezamenlijke Raad op ministerieel niveau opgericht die verantwoordelijk is voor de werking en uitvoering van de overeenkomst en toeziet op de verwezenlijking van de doelstellingen ervan. De Gezamenlijke Raad wordt bijgestaan door een Handels- en ontwikkelingscomité. Voorts wordt in de overeenkomst

- een *Speciaal Comité voor geografische aanduidingen en handel in wijn en gedistilleerde dranken* opgericht dat tot taak heeft toezicht te houden op de ontwikkeling van het protocol betreffende geografische aanduidingen en handel in wijn en gedistilleerde dranken;
- een *Speciaal comité voor douane en handelsbevordering* opgericht dat toezicht zal houden op de werking en uitvoering van de bepalingen van het hoofdstuk over douane en handelsbevordering en het protocol inzake de oorsprongsregels;
- bepaald dat elke partij kan verzoeken om overleg met de andere partij over elke aangelegenheid die zich in verband met het hoofdstuk over handel en duurzame ontwikkeling voordoet. Aan de dialoog en de samenwerking kan door andere betrokken autoriteiten en belanghebbenden worden deelgenomen.
- **Toelichtende stukken (bij richtlijnen)**

Niet van toepassing.

- **Gedetailleerde toelichting bij de specifieke bepalingen van het voorstel**

De overeenkomst bevat bepalingen over samenwerking, handel in goederen, handel en duurzame ontwikkeling, douane en handelsbevordering, technische handelsbelemmeringen, sanitaire en fytosanitaire maatregelen, geschillenbeslechting, geografische aanduidingen en oorsprongsregels. Voorts bevat de overeenkomst rendez-vousclausules over handel in diensten en investeringen, mededingingsbeleid, intellectuele-eigendomsrechten en overheidsopdrachten.

De EPO waarborgt rechten- en contingentvrije toegang tot de EU-markt voor Botswana, Lesotho, Mozambique, Namibië en Swaziland, behalve met betrekking tot wapens en munitie. Zuid-Afrika profiteert van nieuwe markttoegang in aanvulling op de TDC-overeenkomst, die momenteel zijn handelsbetrekkingen met de EU regelt. De EU verkrijgt significante, nieuwe markttoegang tot de Zuidelijk-Afrikaanse Douane-unie (SACU) en weet zich verzekerd van een bilaterale overeenkomst met Mozambique, een van de minst ontwikkelde landen in de regio.

De EPO is zodanig ontworpen dat zij verenigbaar is met de werking van de SACU, met name door de invoerregeling van de SACU volledig te harmoniseren. De SACU beschikt nu over één enkele externe lijst met tarieven en contingenten voor invoer uit de EU.

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

betreffende de sluiting van de economische partnerschapsovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de SADC-EPO-staten, anderzijds

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 207, leden 3 en 4, en artikel 209, lid 2, in samenhang met artikel 218, lid 6, onder a),

Gezien het voorstel van de Europese Commissie¹,

Gezien de goedkeuring van het Europees Parlement,

Overwegende hetgeen volgt:

- 1) Op 12 juni 2002 heeft de Raad de Commissie gemachtigd onderhandelingen over economische partnerschapsovereenkomsten met de groep van staten in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan te openen.
- 2) De onderhandelingen zijn afgerond en de economische partnerschapsovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de SADC-EPO-staten (Botswana, Lesotho, Mozambique, Namibië, Swaziland en Zuid-Afrika), anderzijds ("de overeenkomst"), werd op 15 juli 2014 geparafeerd.
- 3) Overeenkomstig Besluit [...] van de Raad van [...] ² werd de overeenkomst ondertekend op [...], onder voorbehoud van de sluiting ervan op een latere datum.
- 4) De overeenkomst wordt sinds [...] voorlopig toegepast in afwachting van de inwerkingtreding ervan.
- 5) In de partnerschapsovereenkomst tussen de leden van de groep van staten in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan, enerzijds, en de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, anderzijds, ondertekend te Cotonou op 23 juni 2000, wordt aangedrongen op de sluiting van economische partnerschapsovereenkomsten in overeenstemming met de WTO-regels.
- 6) De overeenkomst moet namens de Europese Unie worden goedgekeurd,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

De economische partnerschapsovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de SADC-EPO-staten, anderzijds, wordt hierbij gesloten.

De tekst van de overeenkomst is aan dit besluit gehecht.

¹ PB C [...] van [...], blz. [...].

² PB C [...] van [...], blz. [...].

Artikel 2

De voorzitter van de Raad wijst de persoon aan die gemachtigd is om namens de Unie de in artikel 113, lid 2, van de overeenkomst bedoelde akte van goedkeuring neer te leggen, waarmee de instemming van de Europese Unie om door de overeenkomst gebonden te zijn tot uitdrukking wordt gebracht.³

Artikel 3

De overeenkomst wordt niet aldus uitgelegd dat daaraan rechten kunnen worden ontleend of dat deze verplichtingen bevat die rechtstreeks voor de rechterlijke instanties van de Unie of van de lidstaten kunnen worden ingeroepen.

Artikel 4

Dit besluit treedt in werking op de dag waarop het wordt vastgesteld.

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad
De voorzitter

³

De datum van inwerkingtreding van de overeenkomst zal door het secretariaat-generaal van de Raad in het Publicatieblad van de Europese Unie worden bekendgemaakt.

**FINANCIËEL MEMORANDUM VOOR VOORSTELLEN DIE UITSLUITEND
GEVOLGEN HEBBEN VOOR DE ONTVANGSTENZIJD VAN DE BEGROTING**

1. BENAMING VAN HET VOORSTEL

BESLUIT VAN DE RAAD betreffende de sluiting van de economische partnerschapsovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de SADC-EPO-staten, anderzijds

2. BEGROTINGSONDERDELEN

Hoofdstuk en artikel: hoofdstuk 12, artikel 120

Begroot bedrag voor 2016: 18 465 300 000 EUR

3. FINANCIËLE GEVOLGEN

- ☐ Het voorstel heeft geen financiële gevolgen
- ☒ Het voorstel heeft geen financiële gevolgen voor de uitgaven maar wel voor de ontvangsten, namelijk:

(in miljoen EUR, tot op 1 decimaal)

Begrotings- onderdeel	Ontvangsten ⁴	Periode van 12 maanden vanaf dd/mm/jjjj	[Jaar n]
Artikel 120	<i>Gevolgen voor de eigen middelen</i>	Datum van voorlopige toepassing	23,7 miljoen EUR

Situatie na de actie					
	[n + 1]	[n + 2]	[n + 3]	[n + 4]	[n + 5]
Artikel 120	24,8 miljoen EUR	25,9 miljoen EUR	27,2 miljoen EUR	28,3 miljoen EUR	29,5 miljoen EUR

4. FRAUDEBESTRIJDINGSMAATREGELEN

Ter bescherming van de eigen middelen van de Europese Unie bevat de overeenkomst bepalingen die tot doel hebben te waarborgen dat het partnerland de voorwaarden voor de toepassing van handelsconcessies ingevolge punt 3, "Financiële gevolgen", met name die van artikel 30 inzake speciale bepalingen over administratieve samenwerking en die in het protocol inzake de oorsprongsregels (protocol 1 bij de overeenkomst) en het protocol inzake wederzijdse administratieve bijstand in douaneaangelegenheden (protocol 2 bij de overeenkomst), juist toepast. Deze bepalingen vormen een aanvulling op de EU-

⁴ Voor traditionele eigen middelen (landbouwrechten, suikerheffingen en douanerechten) moeten nettobedragen worden vermeld, d.w.z. na aftrek van 25 % aan inningskosten.

douanewetgeving die van toepassing is op alle ingevoerde goederen (met name het EU-douanewetboek en de uitvoeringsbepalingen daarvan), alsmede op de wetgeving die geldt voor de verantwoordelijkheden van de lidstaten op het gebied van het toezicht op de eigen middelen (in het bijzonder Verordening (EG, Euratom) nr. 1150/2000 van de Raad).

5. ANDERE OPMERKINGEN

Deze schatting is gebaseerd op de gemiddelde omvang van de invoer in de periode van 2012 tot en met 2014. Behalve voor een aantal producten dat wordt ingevoerd uit Zuid-Afrika, is de invoer uit de SADC-EPO-staten in de Europese Unie reeds vrij van douanerechten.